

ONVOLDENDE WINST VOOR HET MILIEU TE BEHALEN

Geen financieel waterspoor in Groningen

De samenwerkende waterketenpartijen in de provincie Groningen hebben besloten om het financieel waterspoor niet in te voeren. Voor het milieu blijkt onvoldoende winst te behalen en bovendien is geen sprake van een kostenbesparing. Voordelen voor de gebruikers zijn met andere middelen beter te verwezenlijken, zeggen de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, het Waterbedrijf Groningen, de gemeenten in de provincie Groningen en het provinciebestuur.

Zij werken sinds enige tijd samen in het project 'Winst in de waterketen'. In acht projecten beproeven zij de winstkansen in de waterketen. Deze kansen worden beoordeeld op basis van de criteria milieuwinst, kostenbesparing en service voor watergebruikers. Eén van de projecten is het haalbaarheidsonderzoek naar de invoering van het financieel waterspoor.

Waterbesparing

Bij invoering van het financieel waterspoor worden alle kosten voor drinkwater, riolering en afvalwater in rekening gebracht op basis van één prijs per gebruikte hoeveelheid drinkwater. Oorspronkelijke doelstelling van het financieel waterspoor is waterbesparing ten behoeve van een beter milieu. Tevens wordt de invloed die een burger op de hoogte van de waterlasten kan uitoefenen en de bewustwording van burgers met betrekking tot watergebruik, als een mogelijk winstpunt gezien. Wanneer met de invoering van het brede financieel waterspoor de zuiveringsheffing en het rioolrecht worden gecombineerd met de prijs van drinkwater, dan stijgen de kosten volgens landelijk onderzoek, tot circa fl. 7,50 per kubieke meter water.

In Nederland is al veel gedaan aan waterbesparing. Deze besparing leidt echter niet tot noemenswaardige winst op het gebied van gebruik van stoffen en energie en op het gebied van verdroging. Van milieuwinst is nauwelijks sprake.

Daling van het waterverbruik leidt ook niet tot een besparing van maatschappelijke kosten. De kosten van de waterketeninfrastructuur houden vooral verband met de capaciteit die nodig is voor het opvangen van pieken in de drinkwateraanvoer, aanleg, beheer en onderhoud van de aansluitingen, de aangesloten verharde oppervlakken en de vuilvracht van het afvalwater. De bestaande

infrastructuur heeft bovendien een lange technische levensduur. Alleen de variabele kosten (bijvoorbeeld energie- en chemicaliënverbruik) nemen af. Een lager drinkwatergebruik heeft derhalve een minimaal effect op de maatschappelijke kosten. Gebruikers gaan mogelijk investeren in alternatieve bronnen en zuiveringssystemen. Dit zou zelfs tot een verhoging van de maatschappelijke kosten kunnen leiden.

Niet uit te leggen

Voor de gebruiker van de waterketen is het inzichtelijker om één rekening te ontvangen. De rekeningen van waterschap en waterbedrijf worden in de provincie Groningen al gezamenlijk gepresenteerd. Zoals aangegeven nemen de kosten die de waterketenpartijen maken nauwelijks af bij een verminderd watergebruik. De prijs per kubieke meter drinkwater kan zelfs toene-

men wanneer de grotendeels vastliggende kosten moeten worden omgeslagen over minder kubieke meters verbruikt water. Dat voor een lager verbruik meer moet worden betaald valt niet uit te leggen.

Met de invoering van het financieel waterspoor wordt kortom nauwelijks milieuwinst behaald en evenmin een besparing van de maatschappelijke kosten. Richting gebruiker is bovendien een hogere drinkwaterprijs voor minder afgenomen kubieke meters niet te rechtvaardigen. Bewustwording met betrekking tot de rol van water kan beter met gerichte communicatie worden bereikt. De Stuurgroep 'Winst in de waterketen' heeft daarom besloten geen experiment met het financieel waterspoor uit te gaan voeren en het financieel waterspoor niet in te voeren.

De resultaten van de acht proefprojecten worden eind 2002 tegen het licht gehouden. De eerste signalen van onder meer de projecten 'Optimalisatie van het rioolstelsel en de rwzi' en 'Levering en zuivering op maat' zijn positief. De waterketenpartijen weten elkaar goed te vinden. Hoewel het financieel waterspoor inhoudelijk niet haalbaar blijkt, lijken de lopende projecten prima schakels voor een brede samenwerking en winst in de waterketen. ■

Voor meer informatie: R. Bouwer, projectleider 'Winst in de waterketen' (0592) 36 58 53 of A. Travaille van DHV Milieu en Infrastructuur (050) 369 53 83.

Illustratie: Jan Houwing.

